

Mokanda oyo ebongisami na ONG Internews na lisanga na Mosala ya Mbula matari oyo etalaka bokolongunu bwa nzoto na ntina ya koyanola na ba bosenga na ba nsango ya mabota. Mposo nyonso, tokongolaka mpe to landau na bosikisiki biyano komuta na mabota (nungu nungu, mitungisi, mituna...) mpe tozali koluka biyano epayi ya bayebi na ntina ya kokoabola myango na mabota. Mituna oyo maponamaki mpona mpasi nango na bososoli to pe bowumeli na yango.

OYO TOWUTI KOYOKA:

PONA NINI BOKONO YA EBOLA YA LELO EZALI NA BILEMBO MOKO TE NA OYO EZALAKI NA MOBU NKÓTO MÍBALÉ NA ZOMI NA MWÁMBE?

ENTENDU À
WANGATA
Juillet 2020

EYANO:

Bokono ya mikolobe ya Ebola ezali kaka yango moko, kasi mwa bokeseni ezali na lolenge ya bozali ya mikolobe ena. Bilembo mpe bimonisi ya bokono makesenaka, kasi bomonisi ya mbalakata ya moto ya nzoto, Bolumbu ya makasi, mpasi ya misisa, mpasi ya mutu mpe na mungongo mazalaka mingi mingi na ebandeli ya bokono na ngonga ya "bokawuki".

Malembe malembe bokono ezali kokoba, bisanza mpe ba pulu pulu, bokono ya poso, bobebi ya ba reins mpe hépatite mpe, ntangu mususu, makila kotanga nakati ya nzoto mpe libanda ekomi mingi mingi na ngonga ya bokono oyo ebengami "botangisi".

Na ba lolenge misusu, batu bakoki, kozwa mikolobe ya Ebola kasi bazali kotangisa te. Botongisi ekomaka na ntangu ya bokono esili kokoba. Na yango, emonisamaki ete bato ya bokono misusu bakufaka yambo bokono ekoma na ngonga ya botangisi. Ezali bongo na motuya ya kokende na lombango na esika ya bozwi lisalisi na maye matali bokolongonu bwa nzoto soki yo to moto moko na libota nayo amonisi bilembo oyo ekokani na Ebola. Kozela te ete abanda kotangisa ba mayi yambo ya kosala likambo, pamba te soki bokomi na lombango mingi mpenza libaku ya kolonga bokono ezali makasi.

**OYO TOWUTI
KOYOKA**

**PONA NINI BOLAI KOLANDELA BATO OYO BAZALAKI BAKUTANAKI
NA BATO OYO BAKUFAKI NA EBOLA KASI BAZALI KOMONISA ATA
ELEMBO MOKO TE YA BOKONO?**

EYANO:

Batu oyo bakutanaki na mutu oyo akufi (to pe abeli) na Ebola bazali na nkonkoso ya kozwa mikolobe mpe kokweyisama na bokono na mikolo ntutku mibale na moko oyo makolanda mpe kopesa bokono na batu misusu okati ya mabota.

Pona kosukisa bopanzi ya bokono, tosengeli kolandela mokolo nyonso lolenge ya bokolongonu bwa nzoto na bango ezali kokoba na ntina ya kopesa bango lisungi na lombango na Centre ya Lisungi na maye Etali (CTE) uta bilembo ya liboso ekomonisama. Bomemi babeli na Centre ya Lisungi na maye etali Ebola ezali kosunga kotiya bango pembeni pona kobatela ba oyo batikali o mabota. Soki babeli akomi o tangu na esika ya bozwi lisungi na maye matali Ebola, bazali na libaku elamu mingi ya kolonga bokono.

OYO TOWUTI KOYOKA

PONA NINI TOTIKAKA TE BATU OYO BASALISAKA NA BON KOKO BA SUNGA BAKONI YA EBOLA KASI YANGO EZALI BOKONO EWUTI NA KINDOKI?

ENTENDU À
MBANDAKA
Juillet 2020

EYANO:

Ebola ewuta na kindoki te. Ezali bokono ezali kowuta na mikolobe ya Ebola. Pona sikoyo, ba centres ya lisungi ya Ebola (CTE) bazali kopesa lisungi ya malamu na bakoni ya Ebola. Ba centres wana etongama na lolenge oyo mibeko ya mokili mobimba esengi mpe ezali na bisaleli pona kosunga ba cas nyonso ya Ebola. Na kobakisa, RDC ezali, kopesa uta lelo na lisungi ya makasi pona Ebola. Ba lopitalo, ba centres matalaka bokolongonu boa nzoto mpe basilisi na bonkoko bazali kosala mosala moko ya motuya na maye matali bobateli ya bokolongo bwa nzoto na République Démocratique ya Congo. Kasi na oyo etsli likama ya ebola, bokasi na bango naino esili komonisama te. Ba dokotolo misusu, ba minganga mpe basilisi nzoto na bonkoko basilaki kozwa bokono ena na nzela ya koluka kosalisa bakoni mpe bamemaki bango na CTE na ntina ete bakoka kozwa lisalisi.

Mokanda moye esalemaki na lisungi ya bayi Mboka ya Ameriki kati ya Musala ya Agence Américaine oyo esungaka na mokili mobimba pona kokolisa misala ya mboka (USAID). Makomi oyo mazali na kati ya mokanda moye ezali suka ya makanisi ya USAID te mpe ya meula matari ya Ameriki.